

Dosarul nr. 3ra-1297/22
2-21004689-01-3ra-16122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

8 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Lidia Bulgac împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 octombrie 2020, Lidia Bulgac a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, începând cu data de 1 martie 1993 a activat în sistemul judecătoresc al Republicii Moldova, deținând (consecutiv) funcția de judecător în mai multe instanțe de diferit nivel (judecătoria raională Fălești, Tribunalul Chișinău, Curtea de Apel Chișinău), iar din data de 6 august 2019 a exercitat interimatul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău, în baza hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 327 din 6 august 2019.

A menționat că începând cu data de 10 februarie 2007, beneficiază de pensie pentru vechime în muncă de judecător, care i-a fost stabilită în baza Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 218/19 din 18 august 2020 a fost admisă cererea de demisie din funcția de judecător și președinte interimar al Curții de Apel Chișinău.

Reclamanta a remarcat că a exercitat interimatul funcției de președinte interimar al Curții de Apel Chișinău, fiind remunerată cu salariul prevăzut de lege pentru funcția respectivă, pe care a exercitat-o efectiv până la demisionare. Iar, la data de 15

septembrie 2020 s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, municipiul Chișinău prin care a solicitat recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă de judecător, reieșind din salariul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău, cererea respectivă fiind respinsă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru municipiul Chișinău prin decizia nr. 91/2020/59785 din 17 noiembrie 2020, pe motiv că a beneficiat deja de recalcularea pensiei în baza hotărârii din 4 iunie 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani.

Reclamanta a afirmat că nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 30 noiembrie 2020, s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, care prin răspunsul cu nr. B-2693/20 din 23 decembrie 2020 a respins cererea, considerând eronat, că pretinde la o nouă stabilire a pensiei după demisionare cu recalcularea pensiei din salariul funcției de președinte interimar al Curții de Apel Chișinău și că nu există careva normă legală care să prevadă dreptul pretins.

Reclamanta a invocat că își întemeiază pretențiile înaintate și, respectiv, își exprimă dezacordul cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru municipiul Chișinău nr. 91/2020/59785 din 17 noiembrie 2020 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a anula respectiva decizie, și de a-i recalcula cuantumul pensiei pentru vechime în munca de judecător reieșind din salariul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău.

A reiterat prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, conform căreia judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în munca de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și șase luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Astfel, din raționamentul logico-juridic al normei legale enunțate, reclamanta desprinde concluzia clară, că orice creștere a salariului judecătorului în exercițiu duce în mod automat și la creșterea mărimii pensiei, adică la recalcularea cuantumului acesteia, indiferent de motivele care au condus la creșterea salariului (emiterea unor acte normative în acest sens, promovarea la o instanță superioară cu altă treaptă de salarizare, desemnarea într-o funcție pentru care este stabilit prin lege un salariu mai mare etc.).

La caz, a specificat că din data când a fost desemnată pentru exercitarea funcției de președinte interimar al Curții de Apel Chișinău a fost remunerată cu salariul prevăzut de lege pentru funcția respectivă, pe care a exercitat-o efectiv până la demisionare.

Pe cale de consecință, a opinat că beneficiază de dreptul la recalcularea cuantumului pensiei, ținându-se cont de mărimea salariului de președinte al Curții de Apel Chișinău, iar Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru municipiul Chișinău, care nu a îndeplinit benevol obligația impusă prin lege și nu i-a recalculat pensia, a lipsit-o astfel de dreptul dobândit în condiții legale.

Ținând cont de jurisprudența CtEDO reclamanta a notat, că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, municipiul Chișinău de a-i recalcula pensia din salariul de președinte al Curții de Apel Chișinău, constituie o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie

justificată, însă la caz pârâta nu au invocat nici un motiv plauzibil care ar justifica această ingerință în dreptul dânzei de proprietate.

Cu referire la argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale expuse în răspunsul cu nr. B-2693/20 din 23 decembrie 2020 precum că pretinde la o nouă stabilire a pensiei după demisionare cu recalcularea pensiei din salariul funcției de președinte interimar al Curții de Apel Chișinău și că nu există careva normă legală care să prevadă dreptul pretins, reclamanta a reiterat, că prin lege nu sunt stabilite careva restricții/limitări la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă de judecător în dependență de motivul din care a fost majorat salariul judecătorului, or, modul în care Casa Națională de Asigurări Sociale tălmăcește legea îi limitează un drept garantat de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reclamanta Lidia Bulgac a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Chișinău, sectorul Centru) nr. 91/2020/59785 din 17 noiembrie 2020 privind refuzul recalculării pensiei de judecător și actul administrativ adoptat în procedura prealabilă nr. B-2693/20 din 23 decembrie 2020, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă de judecător reieșind din salariul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău, începând cu data de 6 august 2019 și pe viitor.

Prin hotărârea din 8 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Chișinău, sectorul Centru) nr. 91/2020/59785 din 17 noiembrie 2020 privind refuzul recalculării pensiei de judecător reclamantei Lidia Bulgac și actul administrativ adoptat în procedura prealabilă nr. B-2693/20 din 23 decembrie 2020. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite Lidiei Bulgac pensia pentru vechime în muncă de judecător, reieșind din salariul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău, începând cu data de 15 septembrie 2020 și pe viitor. Cererea în partea recalculării pensiei din data de 6 august 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la 25 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, iar la 23 martie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 8 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că în speță instanța de fond corect a stabilit că, dreptul social cu privire la beneficierea de pensie pentru vechime în muncă, inclusiv, și recalcularea acesteia în dependență de majorarea salariului judecătorului în exercițiu, a fost dobândit de către Lidia Bulgac anterior modificărilor din 4 aprilie 2014 (în vigoare din 16 mai 2014) operate la art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și are valoare economică incontestabilă.

Astfel, instanța de apel a considerat că este justă și întemeiată soluția instanței de fond privind anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Chișinău, sectorul Centru) nr. 91/2020/59785 din 17 noiembrie 2020 privind refuzul recalculării pensiei de judecător reclamantei Lidia Bulgac și actul administrativ adoptat

în procedura prealabilă nr. B-2693/20 din 23 decembrie 2020, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze, să achite Lidiei Bulgac pensia pentru vechime în muncă de judecător, reieșind din salariul funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău, începând cu data de 15 septembrie 2020 și pe viitor.

Totodată, instanța de apel a notat că nu pot fi reținute afirmațiile apelantului invocate în cererea de apel precum că odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea nr. 544/1995, ce admiteau recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în altă funcție superioară celei deținute, pensia judecătorilor care se află în exercițiul funcției nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului, deoarece art. III al Legii nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu poate fi aplicat la caz intimat, care de fapt a dobândit dreptul la pensie anterior.

La data de 29 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii.

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se rețin următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În continuare, în temeiul art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În sensul art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că decizia motivată a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs nemotivat a fost notificată recurentului – Casa

Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 5 decembrie 2022 (f.d.92).

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 6 decembrie 2022, iar ultima zi fiind data de 4 ianuarie 2023 (zi de miercuri).

Distinct acestor circumstanțe, recurentul nu și-a executat obligația procesuală pozitivă și nu a depus motivarea recursului la Curtea Supremă de Justiție.

Sub aspectul dat, completul specializat învederează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

În speță, însă, recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la simpla manifestare a dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Împrejurările descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece recurentul fiind interesat în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind uno ictu aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Imperios este că certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov c. Ucrainei, 3236, hotărârea din 3 aprilie 2008).

Din considerentele expuse și având în vedere că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus motivarea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu